

*Циктіч Віталій Михайлович*, здобувач  
кафедри правосуддя юридичного  
факультету Київського національного  
університету імені Тараса Шевченка

## **ДОПИТ СВИДКА, ПОТЕРПІЛОГО ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ: ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОКАЗУВАННЯ СЛІДЧИМ СУДДЕЮ**

Допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні є одним із різновидів допиту у кримінальному провадженні, застосування якого спрямоване на отримання або перевірку сторонами кримінального провадження доказів у досудовому розслідуванні.

Ефективність застосування відповідного засобу отримання або перевірки доказів у досудовому розслідуванні залежить від належного кримінального процесуального забезпечення доказування слідчим суддею.

Процесуальний порядок провадження відповідної слідчої (розшукової) дії регламентований ст. 225 КПК України. Відповідно до ч. 1 цієї статті у виняткових випадках, пов'язаних із необхідністю отримання показань свідка чи потерпілого під час досудового розслідування, якщо через існування небезпеки для життя і здоров'я свідка чи потерпілого, їх тяжкої хвороби, наявності інших обставин, що можуть унеможливити їх допит в суді або вплинути на повноту чи достовірність показань, сторона кримінального провадження, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, мають право звернутися до слідчого судді із клопотанням провести допит такого свідка чи потерпілого в судовому засіданні, в тому числі одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб. У цьому випадку допит свідка чи потерпілого здійснюється у судовому засіданні в місці розташування суду або перебування хворого свідка, потерпілого в присутності сторін кримінального провадження з дотриманням правил проведення допиту під час судового розгляду.

Слід звернути увагу на те, що законодавець не визначає конкретних вимог, яким повинно відповідати клопотання сторін кримінального провадження про проведення допиту свідка чи потерпілого в судовому засіданні, в тому числі одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб, що своєю чергою

призводить до неоднакового застосування практичними працівниками відповідних положень ст. 225 КПК України. Таку думку висловили 68% опитаних суддів. Так, в одних випадках сторони кримінального провадження, крім загальних положень, яким повинно відповідати клопотання у кримінальному провадженні, обмежуються лише зазначенням обставин, передбачених у ч. 1 ст. 225 КПК України, без наведення достатніх доказів, на підставі яких можливо було б прийняти рішення про проведення відповідної слідчої (розшукової) дії. Непоодинокими є випадки, коли слідчі судді задовольняють відповідні клопотання сторін кримінального провадження.

У той же час, зустрічають випадки, коли слідчі судді відмовляють у погодженні клопотань сторін кримінального провадження про проведення допиту свідка чи потерпілого в судовому засіданні, в тому числі одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб, якщо вони не навели достатні докази, які б підтверджували необхідність проведення цієї процесуальної дії.

Окрім того, відсутність чітких вимог до клопотань сторін кримінального провадження про проведення допиту свідка чи потерпілого в судовому засіданні, в тому числі одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб призводить до того, що слідчі (детективи), прокурори, захисники, підозрювані не в усіх випадках зазначають: найменування кримінального провадження та його реєстраційний номер; короткий виклад обставин злочину, у зв'язку з розслідуванням якого подається клопотання; правову кваліфікація злочину із зазначенням статті (частини статті) КК України; відомості про свідка, потерпілого, яких необхідно допитати під час досудового розслідування в судовому засіданні; місце проведення допиту хворого свідка, потерпілого.

Така неоднозначна практика обґрунтування сторонами кримінального провадження клопотань про проведення допиту свідка чи потерпілого в судовому засіданні призводить до неналежного забезпечення слідчим суддею доказування у досудовому розслідуванні.

У зв'язку з чим, на наш погляд, ч. 1 ст. 225 КПК України потрібно доповнити абзацом 2 у такій редакції:

«У клопотанні про проведення допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні зазначаються:

1) найменування кримінального провадження та його реєстраційний номер;

2) короткий виклад обставин злочину, у зв'язку з розслідуванням якого подається клопотання;

3) правова кваліфікація злочину із зазначенням статті (частини статті) КК України;

4) відомості про свідка, потерпілого, яких необхідно допитати під час досудового розслідування в судовому засіданні;

5) місце проведення допиту хворого свідка, потерпілого;

6) достатні докази, на підставі можливо прийняти рішення про проведення допиту свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні.

До клопотання також мають бути додані оригінали або копії документів та інших матеріалів, якими сторони кримінального провадження обґрунтовують доводи клопотання, а також витяг з ЄРДР щодо кримінального провадження, у межах якого подається клопотання».

*Черкас Ксенія Костянтинівна,*  
здобувач ступеня вищої освіти  
магістр навчально-наукового  
інституту № 1 Національної  
академії внутрішніх справ;

*Мировська Анна Всеволодівна,*  
професор кафедри криміналістики  
та судової медицини Національної  
академії внутрішніх справ,  
кандидат юридичних наук, доцент

## **ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ**

У сучасних умовах досить складно уявити вітчизняне судочинство без використання спеціальних знань та застосування інноваційних досягнень науки та техніки, оскільки для організації ефективного розслідування правопорушень лише знань та професійної підготовки працівників органів, які забезпечують кримінальне провадження недостатньо. За таких умов виникає нагальна потреба у залученні осіб – носіїв